

Herre, lær oss å be!

Preken i Kristiansand frikirke, 6.s. i påsketiden, 25.5.25

Innledning

I dag handler tekstene om bønn. Det passer bra for bønn er noe jeg brenner for.

Jesus var en bønnens mann. Vi leser ofte om at *Jesus* ba. Disiplene må ha skjont at det var en dyp sammenheng mellom *Jesu* bønneliv i det *skjulte* og hans myndige ord og kraftige gjerninger i det *offentlige*. En gang da *Jesus* hadde vært et sted for å be, sa disiplene: «*Herre, lær oss å be*» Luk 11,1. Da lærte han dem Fadervår.

Det er dagens tekst og vi leser bønnen slik vi finner den i Bergprekenen, fra

Matt 6,7-13

Her kan vi lære hva vi mest av alt trenger å be om. For vi må ikke tro at bønnens makt avhenger av hvor lange bønner vi ber. Joda, vedholdende bønn *utløser* mye velsignelse, men bønn er ikke et arbeid som *belønnes* proporsjonalt med tiden vi ber. Det er ikke slik at hvis jeg ber én time pr. dag velsigner Gud 10 %, ber jeg to timer 20 % osv. Det kaller *Jesus* for en hedensk tankegang. Det er *magi*. Guds velsignelse kan ikke kjøpes, i hans rike gis alt av nåde.

Vår Far i himmelen vet hva vi trenger til før vi ber ham, leste vi. Så hvorfor skal vi da be? Jo, fordi vi i bønnen åpner oss opp for det Gud vil vise oss, og for hva han vil *gi* og *gjøre* gjennom oss. Det viktigste er ikke hvor mange ord vi bruker, men hva vi ber om og hvem vi ber til.

Men ofte ramser vi bare opp denne bønnen uten å tenke over innholdet. Så la meg prøve å si litt om de ulike leddene i denne bønnen i dag. Egentlig burde vi hatt en hel preken på hver bønn. Dette blir derfor en lang tale, nærmest en *bibeltime*. Så sett dere godt til rette, senk skuldrene og ikke se på klokka. Den type *ur-kristendom* liker jeg ikke.

La oss først stanse ved innledningsordene:

Vår Far

Det er *Jesus* som har lært oss å kalle Gud for Far, og det er for *Jesu* skyld vi får lov til å *gjøre* det. *Joh 1,12 Men alle som tok imot ham, (Jesus)dem ga han rett til å bli Guds barn, de som tror på hans navn.*

All sann bønn må begynne med et rett *forhold* til Gud, og det kan vi bare få ved troen på *Jesus Kristus* og det han har gjort for oss. Nøkkelen som åpner døren inn til Gud vår Fars himmel er ikke vår svette eller tårer, men *Jesu blod*. *Hebr 10,19 Så har vi da, søsken, frimodighet ved Jesu blod til å gå inn i helligdommen.*

Da *Jesus* ropte ut på korset: «Det er fullbrakt» revnet forhenget i tempelet, det som skilte folket fra Det aller helligste. Dit var det bare øverstepresten som fikk gå inn, en

gang i året for å bringe soning for folkets synder.

Men nå har Jesus gjort en fullkommen soning for alles synder. Nå kan hvem som helst komme fram for Gud. Med våre svake hender kan vi få røre ved Guds allmakts hånd. For et privilegium!

Å kalle Gud for *Far* uttrykker et personlig kjærlighetsforhold til ham. Paulus sier i *Gal 4,6: Fordi dere er barn, har Gud sendt sin Sønns Ånd inn i våre hjerter, og Ånden roper: "Abba, (Pappa)Far!"*

Som barn kan vi få komme med alt som ligger oss på hjertet. Ingen ting er for stort for hans allmakt og ingenting er for lite for hans kjærlige omsorg.

Men vi lever i en tid der ordet «far» for mange gir alt annet enn gode assosiasjoner. I USA viste en undersøkelse ved et universitet at 75% av alle studenter kom fra ødelagte hjem! Prosenttallet blir stadig høyere også her i Norge. En lærer i Oslo fortalte meg at i hennes klasse var det bare to av 30 barn som hadde foreldre som bodde sammen!

Hva med dem som ikke har hatt noen far i oppveksten, eller en fraværende far, eller en streng og ukjærlig far, ja endatil en far som har misbrukt dem? Nå har vi til og med fått en lov der en *medmor* skal være like godt som å ha en far. Hva vil det gjøre med Gudsbildet?

Bør vi slutte å si «vår *Far*»? Nei, men vi trenger å få åpenbart *hvordan* vår Far i himmelen er. Et riktig bilde av Gud kan vi få ved at Ånden kaster lys over Ordet om Gud som far:

- Han gleder og fryder seg over oss og gir oss på ny sin kjærlighet. (Sef 3,16f)
- Han er like god mot alle - (Sal.145,9)
- Han lar sin sol gå opp over onde og gode. (Matt.6,45)
- Han vet hva vi trenger til, (Matt.6,8)
- Han gir oss bare gode gaver. (Matt.7,11)
- Han har en plan for våre liv, fredstanker og ikke tanker til ulykke. (Ef.2,10; Jer.29.11)
- Han ønsker å lede oss. (Jes.58,11; Sal.32,8)
- Han har en spesiell omsorg for de små. (Matt.18,10+14)
- Han er full av nåde og barmhjertighet. (Sal.103; Luk.15)

Slik kunne vi fortsette. Jeg tror at hvis vi får et rett farsbilde av Gud, vil det kunne erstatte og helbrede et ødelagt jordisk farsbilde.

I himmelen

Når vi hører ordet «himmelen» tenker vi ofte *geografisk* om et sted langt oppe eller langt borte, men himmelen er der Gud råder. Bibelen beskriver ofte himmelen som «Guds trone.» Jes 66,1 Sal 11,4. Vi ber til Gud som regjerer over alt. Han er nær hos alle som kaller på ham, står det i Sal 145,18.

Når vi nå skal se nærmere på bønnene Fadervår, bør vi også legge merke til rekkefølgen: De tre første bønnene har med Gud å gjøre, hans navn, hans rike og hans vilje. De fire neste har med våre behov og det vi trenger å gjøre.

Først gir vi Gud den plass han skal ha, da faller også de andre tingene på plass.

1. bønn: "LA NAVNET DITT HELLIGES"

Hva er Guds navn?

I Bibelen blir personens *vesen* uttrykt i navnet. Navn og person er ett. I Skriften betyr derfor Guds navn alltid *Gud selv*.

Vi finner flere navn på Gud i Bibelen, navn som alle hver på sin måte uttrykker sider ved Gud. Men det navnet Gud selv åpenbarte for Moses var "JAHVE" - "*han som er*." (2.Mos.3,13-15) At "Gud er den han er" betyr at han er *enestående*. Han kan ikke sammenlignes med noen annen. Det betyr også at han er *uforanderlig* den samme, i går, i dag, ja til evig tid.

Navnet JAHVE kommer fra det hebraiske verbet *hawa* – som dessuten betyr "å være virksom". Gud er stadig *i virksomhet* med å nyskape og frelse.

Hebraisk hadde ikke vokaler, så navnet Jahve ble stavet med fire konsonanter: JHVH. Det navnet var så hellig at Israelsfolket ikke våget å uttale det. Derfor leste de *Adonay* i stedet, som betyr «Herren». Slik oversettes Guds navn i vår bibel også.

I Det gamle testamentet finner vi ulike tilleggsnavn til JAHVE som sier oss *hvem* Gud er og *hvordan* han er. Han kalles bl.a : "Herren som ser, 1Mos 22,14; Herren din lege, 2 Mos 15,26; Herren (vår) fred, Dom 6,24; Herren min hyrde, Sal 23,1; Herren vår rettferdighet, Jer 23,6. Han kalles også «Nidkjær» 2 Mos 34,14. Han lar ikke den skyldige slippe straff. 2 Mos 34,7.

Navnet *El* eller *Elohim* brukes også om Gud og forekommer i sammensetninger som: "Den høyeste Gud" 1 Mos 14,18. " Gud, den allmektige", *El Sjaddai*, 1Mos 17,1.

Jesus ber i sin øversteprestlige bønn i Joh 17,11 om at Gud må bevare disiplene i *sitt* navn, *det navnet du har gitt meg*. Jesus har fått Guds navn, navnet over alle navn, det vil si *Herren*, på gresk *Kyrios*, på hebraisk *Jahve*. Derfor kalles også han for hyrde, fred, allmektig. Han kalles også veien, sannheten og livet og mange flere navn. Slik er også vår himmelske far! For de er ett! *Den som har sett meg, har sett Far*. Joh 14,9 Vi gjør vel i å meditere over Guds og Jesu mange navn, når vi ber 1. bønn i Fadervår!

Hvordan helliges Guds navn?

Ordet "hellig" betyr for det første å "være atskilt fra alt syndig og urent". Hellig er det som er absolutt annerledes. Dessuten betyr ordet "klar", "tindrende", "strålende". Når vi ber om at Guds navn må helliges, ber vi om at Gud må æres som den han er, i

sin allmakt, majestet, velde, herlighet og kjærlighet. Vi ber videre om at Guds navn ikke må vanæres ved synd og urenhet, men at hans vesen må *stråle* fram for oss!

Dypest sett er *Gud selv* som vil hellige sitt navn, slik han sier i Esek 36,23: **Jeg vil hellige mitt store navn, som er vanhelliget blant folkeslagene, -**

Men *vi* kan også medvirke til at Guds navn helliges når vi taler rett om Gud og når vi lever et liv etter hans vilje. Slik barnas oppførsel bringer ære eller vanære over foreldrene, slik vil også våre liv enten føre til at "Guds navn spottes blant hedningene" (Rom.2,24), eller at menneskene "priser vår Far i himmelen." (Matt.5,16) Et hellig liv, det vil si et liv i renhet, sannhet, ærlighet og kjærlighet, fører til at Guds navn stråler fram blant menneskene.

Dessuten helliges Guds navn ved *lovprisning og tilbedelse*. I himmelen lyder det stadig en uopphørlig lovprisning og tilbedelse av Gud: "*Hellig, hellig, hellig er Herren Sebaot.*" (Jes 6,3) Denne lovprisningen skal vi også få ta del i her på jorden. Vår lovprisning er med på "å opphøye Guds navn blant folkene", sier salmisten. (Sal.57,10)

Det er fint øve oss litt her på jorden så ikke overgangen blir så brå når vi kommer til himmelen. En gang skal Herrens herlighet fylle hele jorden. Det er vi med på å bane vei for ved å be denne bønnen.

2. bønn: LA DITT RIKE KOMME

Hva er Guds rike?

Jesus begynte sin offentlige gjerning med å forkynne at Guds rike var kommet nær. (Mark.1,15) Guds rike er det riket hvor Jesus er konge og alle Guds frelsesgaver og frelsesgoder er for hånden. Det er det riket hvor Guds autoritet er akseptert og adlydt.

Dette riket er *allerede* brutt inn i vår verden i og med at Jesus kom til vår jord, men det er *ennå ikke* opprettet i herlighet. Det hører framtiden til. Vi må ikke blande sammen "allerede nå" og "ennå ikke." Når noen sier at ingen kristen behøver å være syk, tar de himmelen på *forskudd*. Helbredelse er en *forsmak* på riket som engang skal åpenbares i herlighet. Først *da* vil vi bli helt frie fra synd, sykdom, lidelse, nød og død.

Hvordan kommer Guds rike?

- Guds rike kommer *til oss* når vi hører evangeliet og kommer til tro. Da blir vi født på ny og borgere av dette riket. Da er også Guds rike *inne i oss*, for Guds rike er der Jesus er og Jesus bor i oss ved sin Ånd. (Se Luk.17,21 og Rom.8,9) Det gir grunn til *glede*!

-Guds rike kommer *til andre* ved at de får høre evangeliet om Jesus så de kan bli frelst. Men skal denne evangelieforkynnelsen være troverdig, må vi selv leve ut rikets

kvaliteter, - rettferdighet, glede og fred - og virke i Den Hellige Ånds kraft så Jesu fortsatte gjerning kan skje også i vår tid og i våre omgivelser.

Dette gjelder ikke bare i menighets sammenheng. Nei, vi skal være lys og salt i *verden*. Vi skal kjempe mot urettferdighet, fattigdom og nød, vi skal være med og skape fred.

-De tre første bønnene i Fadervår har alle et *eskatologisk* sikte, det vil si at de sikter fram mot de siste ting, mot fullendelsen. Denne bønnen oppfylles helt når Guds rike opprettes *på en nyskapt jord*.

Det var dette Johannes fikk se da han var forvist til øya Patmos, og som han skildrer slik: *Og jeg hørte fra tronen en høy røst som sa: «Se, Guds bolig er hos menneskene. Han skal bo hos dem, og de skal være hans folk, og Gud selv skal være hos dem. Han skal være deres Gud. 4 Han skal tørke bort hver tåre fra deres øyne, og døden skal ikke være mer, heller ikke sorg eller skrik eller smerte. For det som en gang var, er borte.» Åp 21,3-4*

Men dette skjer ikke før misjonsoppdraget er fullført: *Dette evangelium om riket skal forkynnes i hele verden til vitnesbyrd for alle folkeslag, og så skal enden komme.* (Matt.24,14)

Derfor forplikter denne bønnen oss mer enn noen annen til å drive evangelisering og misjon. Slik kan vi være med på å *framskynde* det endelige svaret på denne bønnen!

3. bønn: LA DIN VILJE SKJE PÅ JORDEN SLIK SOM I HIMMELEN

Hvordan kan vi vite hva som er Guds vilje?

Guds vilje finner vi klart uttrykt i Guds ord. Å be denne bønnen forplikter oss derfor både til å *lese* Guds ord - og til å *leve* etter det. I en sum kan vi si at Guds vilje er uttrykt i det dobbelte kjærlighetsbudet og i misjonsbefalingen:

1. *"Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte, og av hele din sjel, og av all din forstand. – Du skal elske din neste som deg selv.* (Matt.22,37-40)
2. *«Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden. Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler: Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere. «* (Matt 28,18-20)

Alle Bibelens øvrige bud og formaninger kan egentlig utledes av disse to hoved utsagnene. Men det ikke alt Gud vil med våre liv som vi finner direkte uttrykt i Guds ord. Hva Gud jeg skal bli, hvor han vil bruke meg, hvilke gjerninger han har lagt ferdige for oss, osv., slike spørsmål kan vi ikke uten videre slå opp i Bibelen og finne svar på. Men ber vi om at Guds vilje må skje i våre liv, har han lovet å lede oss. Det mest kjente løftet er vel Sal 32,8: *Jeg vil gjøre deg vis og lære deg den veien du skal gå, jeg vil la mitt øye hvile på deg og gi deg råd.*

Da er det viktig at vi tar oss tid til å ha øyenkontakt med vår Far. Det gjør vi ved å leve i Ordet og i bønnen.

Guds ledelse kan skje ved minnelser, ved en indre visshet han gir, ved andre menneskers råd, ved ytre hendelser - og noen ganger ved åpenbaring. Selv om Gud slik kan kunngjøre sin konkrete vilje *utenom* sitt ord, så vil det aldri skje *på tvers av* det vi har fått åpenbart i Ordet. Derfor må vi alltid prøve om det stemmer med Bibelen, det som vi mener er Guds vilje.

Dessverre er de mange som ikke tror at Guds vilje er god.

* Dama som hoppet over 3.bønn i Fadervår. Jer 29,11 og Rom 8,32

Av og til drøyer Herren med å svare. Da skal vi være bare være *vedholdende* i bønn. Men bønn er ikke et middel til å bøye Guds vilje etter vår – bønn er å gi Gud anledning til å bøye vår vilje etter sin!

4.bønn: Gi OSS I DAG VÅRT DAGLIGE BRØD

På grunnteksten lyder bønningen ordrett: "Vårt daglige brød gi oss i dag!" La oss ta bønningen i denne rekkefølgen og se hva de enkelte leddene betyr:

vårt daglige brød.

Med dette uttrykket tenker nok ikke Jesus bare på *maten* vi skal spise. Jeg tror Luther har fanget opp den bibelske forståelsen når han i sin forklaring til 4. bønn i Fadervår sier:

Med daglig brød menes alt som hører med til livets opphold: Mat, drikke, klær, sko, hus; hjem, jord, husdyr, penger, gods, en god ektefelle, gode barn, gode tjenestefolk, gode overordnede, gode styresmakter, godt vær, fred, helse, gode seder, godt navn og rykte, gode venner, gode trofaste naboer og mer slikt.

Gud vår skaper og Far, som er alle gode gavers giver, han vet som sagt at vi trenger alt dette *før* vi ber ham om det. Men ved å be denne bønningen, «lærer vi å ta imot det med takk» – heter det videre i katekismen. Gud *ønsker* å gi, men han presser ikke sine velsignelser på oss. Å be er å rekke fram sine tomme hender slik at Gud kan fylle dem. Og når vi ber *Gud* om disse ting, blir vi oss bevisst hvem som gir og ærer ham som æres bør!

Fadervår er en *felles* bønn. Det viser formuleringene: "Vår Far", "**gi oss**", "forlat oss", "led oss", "frels oss". Når vi ber 4. bønningen i Fadervår må vi derfor ikke bare tenke på *egne* behov, men også på *andres* behov som er inkludert i denne bønningen. For en stor del av jordens befolkning er de ting Luther nevner under "daglig brød" ingen selvfølge – aller minst *brød*.

Ca. 300 millioner mennesker lider akutt matmangel, ifølge Global Report on Food Crises. De våkner hver morgen med bare én tanke i hodet: Hvor kan jeg i dag finne noe å stille den verste hungeren med? Mens her i Vesten dør folk av overernæring.

Å be denne bønnen rett, innebærer derfor en forpliktelse til å være med på å avhjelpe noe av denne nøden, ved å gi til dem som trenger hjelp, både her hjemme og ute i verden. Dessuten synes den timelige hjelp nødvendig for å kunne hjelpe mennesker åndelig. Det nytter lite å forkynne evangeliet for en tom mage!

(Si litt om jentene i Etiopia)

i dag

Det kan virke som "smør på flekk" å be om *daglig* brød i *dag*. – Det var en konfirmant som mente at med denne bønnen ville Gud vi skulle få *ferskt* brød!

Nei, jeg tror at Jesus med denne formuleringen vil lære oss til å ta én dag om gangen.

"*Vær ikke bekymret for morgendagen*-" sier han i Bergprekenen. (Matt 6,34)

"Bekymring er å bære morgendagens byrder med dagen styrke." (Corrie ten Boom)

Men Guds Ord sier: *Som dine dager er skal din styrke være,*" (5. Mos 33,25.)

Hver dag kommer Herren med ny nåde, ny styrke og ny hjelp! Vi kjenner ikke morgendagen, så derfor er det som oftest spilt møyen å bekymre seg for den. Derfor er det nok at vi tar en dag om gangen i visshet om at "*i dag* hjelper Herren."

5. bønn: OG TILGI OSS VÅR SKYLD, SLIK OGSÅ VI TILGIR VÅRE SKYLDNERE

Den femte bønn er kalt *skriftestolen i Fadervår*. Her bør vi ta oss god tid. Ingen av Fadervårs bønner skal tankeløst ramses opp, men fremfor alt er dette en bønn som kaller til ettertanke og oppgjør. For det er først når vi ber denne bønnen oppriktig og ærlig at vi kan forvente at Gud vil høre våre andre bønner. –*Hadde jeg urett i sinne, ville Herren ikke ha hørt meg, sier David i Sal 66,18.*

Derfor ber vi:

tilgi oss vår skyld

Synd fører til skyld. Synd setter oss i et skyldforhold til Gud, for "synd er lovbrudd." (1.Joh 3,4) Ordet *synd* kommer visstnok av ordet *sund*, det beltet som skiller en øy fra fastlandet. I Jes 59,2 leser vi: *Det er skylden som skiller dere fra deres Gud. Syndene deres skjuler ansiktet hans så han ikke hører dere.*

Derfor skal vi ta oss god tid i vårt lønnkammer når vi kommer til denne bønnen:

Har jeg syndet mot Gud i *tanker, ord og gjerninger*?

- Hva med stolte *tanker*, selvgode, æresyke, ærgjerrige tanker?

Hva med bitre, fordømmende tanker? Hva med urene tanker? *Før jeg har et ord på tungen, vet du det Herre, fullt og helt.*" (Salme 139,4)

- Hva med mine *ord*? Halvsannheter og usannheter, rått snakk, dumt prat og grove vittigheter, baktale, sinte og sårende ord?

- Hva med mine *gjerninger*? – Hva ser jeg på, hva hører jeg på, fusker jeg, snyter jeg på skatt og avgiftet?

- Hva med mine *holdninger*? Egoisme, ukjærlighet, selvopptatt, misunnelse.
 - Hva med de mange *forsømmelser*, de mange *ugjorte* gjerninger? *Den som vet hva godt han burde gjøre, men ikke gjør det, han synder.*” (Jak 4,17)
 La Guds Hellige Ånd få tid til å lyse inn i krokene av våre liv.

Derfor trenger vi *daglig* å be: ”tilgi oss vår skyld.” Da har Gud lovet å tilgi. *1 Joh 1,9 Men dersom vi bekjenner våre synder, er han trofast og rettferdig, så han tilgir oss syndene og renser oss for all urett.* Gud er *rettferdig* på den måten at han ikke tar dobbel betaling. Jesus betalte en gang for alle. Gud krever ikke oss en gang til.

Ordrett står det på grunnteksten «*slett ut* vår skyld.» Når Gud tilgir, sletter han også skyldspørsmålet. Han ser på oss i Kristus som om vi aldri hadde syndet.

slik også vi tilgir våre skyldnere

Synd setter skille både mellom Gud og oss, men også mellom oss og andre. Den som har fått tilgivelse må selv være villig til å leve i tilgivelse, ellers mister vi tilgivelsen. Dette lærte Jesus oss klart i lignelsen om den ubarmhjertige tjeneren. (Matt 18,23ff) Tjeneren skyldte kongen 10 000 talenter. 1 talent = 6.000 denarer. En denar var en vanlig dagslønn. 10.000 talenter tilsvarer en sum på 60 millioner dagslønner! – Hvis vi overfører dette til vår tid og tenker en dagslønn på i alle fall kr 1000.- så skyldte han 60 milliarder! En ubetalelig gjeld, men han fikk ettergitt alt *fordi kongen syntes synd på ham.* - Det er miskunn!

Men så møter tjeneren en medtjener som skyldte ham 100 denarer, det vil si 1/600 000 av hva han selv hadde fått ettergitt! Men det ville ikke tjeneren ettergi. Da befalte kongen at den ubarmhjertige tjeneren skulle betale *alt* han skyldte!

I forlengelsen av vår tekst sier Jesus: *Matt 6,15 Men dersom dere ikke tilgir menneskene, skal heller ikke deres Far tilgi de misgjeringene dere har gjort.*

Tilgivelse har altså med vårt *gudsforhold* å gjøre. Derfor må vi tenke over når vi ber denne bønne: Er det noen jeg er sur, sint eller bitter på? Er det noen jeg ikke vil tilgi? Å tilgi er ikke å bagatellisere eller bortforklare uretten som er begått. Synd er synd og det som er galt blir ikke rett om man tilgir. **Men å tilgi er å gi fra oss retten til gjengjeldelse.**

Vi overlater hevnen til Gud. *Ta ikke hevn, mine venner, men overlatt straffen til Gud. For det står skrevet: Straffen hører meg til, jeg skal gjengjelde, sier Herren.* (Rom 12,19)

Tilgivelse er en *viljessak*. Når alt har kommet fram i lyset, *bestemmer* jeg meg for å lukke døren til min *fortid* så den ikke lenger skal ødelegge min *framtid*. Det koster å tilgi. Men det er noe som koster enda mer: Å ikke tilgi. *Bitterhet* er en sikker vei til

selvødeleggelse. Det er som å drikke gift og tro at det vil skade min motpart. Vissheten om hvor mye vi selv er tilgitt skulle motivere oss til å tilgi andre.

Tilgivelse kan være veldig vanskelig, spesielt når man har vært utsatt for svært vonde ting. Og vi må ikke kreve at den som er såret *umiddelbart* skal tilgi. Det kan være en lang prosess å bearbeide de sår man har fått. Men *målet* være å tilgi den som har syndet mot oss, selv om vedkommende ikke ber om tilgivelse. Først da kan vi bli fri.

Da er det også mulig å arbeide for *forsoning*. Forsoning gjelder mitt forhold til *andre mennesker*. Målet må være forsoning og forlik, men det er ikke alltid mulig hvis den andre part ikke vil. Paulus er realistisk når han sier: Rom 12,18 *Hold fred med alle, om det er mulig, så langt det står til dere*. Hvis den andre ikke vil forlikes, er det bedre å holde avstand for å unngå videre konflikt. Men du er fri når du har tilgitt og bedt om tilgivelse.

6. Sjette bønn: OG LA OSS IKKE KOMME I FRISTELSE

Fra bønnen om syndenes forlatelse, lærer Jesus oss å rette blikket mot fristelsene som kan før oss til fall! Visst er det tilgivelse å få for den som har falt, men Gud vil ikke at vi stadig skal falle i synd. *Mine barn, dette skriver jeg til dere for at dere ikke skal synde – ” 1.Joh 2,1*. Derfor må vi i bønn ta kampen opp mot fristelsene som kan lede oss til fall.

Dere som leser *Norsk Bibel* eller *Bibelen Guds ord*, vet at der står det: **Led oss ikke inn i fristelse**. Det stod det også i 78/85 utgaven til Bibelselskapet og det er en korrekt oversettelse, men litt vanskelig å forstå for *Gud frister ingen*, står det i Jak 1,13. Nei, Gud frister ingen til å *falle i synd*, men Gud kan sette oss på *prøve* ved å tillate at vi fristes. Ordet *friste* eller *fristelse* kan nemlig også oversettes med *prøve* eller *prøvelse*. Jesus ble av Ånden ført ut i ørkenen for å *fristet*, det vil si prøves, testes. Og han bestod prøven.

Noen ganger tillater Gud at vi fristes for å styrke vår tro. Men det vi ber om i denne bønnen er at vi ikke må *falle* for fristelsen, slik at vi synder. Og *Gud er trofast, han vil ikke la dere bli fristet over evne. Nei, når dere blir fristet, vil han vise en utvei, slik at dere kan holde ut*, står det i 1 Kor 10,13. Gud vil beskytte og bevare oss gjennom fristelsene.

Å be om at Gud ikke må la oss komme i fristelse, forplikter oss til å unngå situasjoner og steder der vi kan falle. Det gjorde Josef da kona til Potifar fristet ham. (Se 1. Mos 39,7ff)

Dessuten er *bønnen* i seg selv åndelig beredskap! Den som lever i bønn, er åndelig

beredt. Derfor sier Paulus i Ef 6, hvor han først har talt om kampen mot ondskapens åndehær: *Be til enhver tid, i Ånden*” (v. 18.) Og helt konkret skal vi få be:

7. bønn: MEN FRELS OSS FRA DET ONDE.

Ut fra grunnteksten kan ”det onde” også oversettes med ”den Onde”. Det gir oss en pekepinn på at *det onde* henger uløselig sammen med *den Ondes* virksomhet. Hans program er å – ”*stjele, drepe, og ødelegge.*” (Joh 10,10) Mot en slik mektig fiende har vi svake mennesker lite å stille opp med. ”Vår egen makt er intet verd,” synger vi. (Luther). Derfor lærte Jesus oss å be:

frels oss

Ved å be denne bønnen inviterer vi Gud til å være med i kampen mot det onde så det ikke fører til fall og undergang. Vi har Guds klare løfter på at han vil være med oss: *Går du gjennom vann er jeg med deg, gjennom elver, skal de ikke rive deg bort. Går du gjennom ild, skal den ikke svi deg, og flammen skal ikke brenne deg. (Jes. 43,2.)* Det siste fikk Daniels venner bokstavelig talt erfare da de ble kastet i ildovnen! Og når Gud blir med, da kan han vende det vonde til det gode for oss. *Vi vet at alle ting tjener til det gode for den som elsker Gud (Rom 8,28).*

Den endelige frelse

Jeg har tidligere sagt at Fadervår er en eskatologisk bønn – det vil si at den sikter fram mot det fullendte Guds rike. Det gjør også denne bønnen. Først når Jesus Kristus kommer igjen og oppretter sitt rike i herlighet, vil vi for alltid bli frelst fra det onde. Da skal Herren gjøre alle ting nye.

AVSLUTNINGSDORDENE

Fadervår avsluttes en *lovprisning*:

for riket er ditt og makten og æren i evighet.

Bønn og lovprisning hører sammen. Guds *rike*, Guds *makt* – ordet *dynamis* kan også oversettes *kraft*. Vi har samme ordet i «dynamitt», og Guds *ære* – ordet kan også oversettes med *herlighet* – den skal bestå «*inn i evighetene*» står det ordrett på grunnteksten.

Guds herlighet skal nemlig ikke *avta* i evigheten. Nei, da skal den til fulle åpenbares for oss. Da skal vi få se Gud som han er, ansikt til ansikt. *Med egne øyne skal du skue Kongen i hans skjønnhet.*” (Jes 33,17) Da vil lovprisningen til fulle bryte fram, som lyden av brusende fosser og veldige vannmasser:

*Han som sitter på tronen,
han og lammet skal ha all takk og ære,
pris og makt i all evighet.” (Åp 5,13)*

Amen

”Amen” betyr ”visselig,” ”sannelig,” - ”det skal skje.” Å be Fadervår er en bønn etter

Guds vilje. Det er Jesus selv som har lært oss å be slik. Da kan vi frimodig si Amen, for når vi ber etter hans vilje, blir vi bønnhørt.